

Møte torsdag den 1. juni kl. 15.51 President: **S i g v a l d O p p e b ø e n H a n s e n**

D a g s o r d e n (nr. 27):

1. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringar i foretaksregisterloven, enhetsregisterloven og regnskapsloven (gjennomføring av rådsdirektiv 2003/58/EF) (Innst. O. nr. 49 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 67 (2005-2006))
2. Innstilling fra næringskomiteen om framlegg frå stortingsrepresentantane André N. Skjelstad og Lars Sponheim om lov om endring i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) (oppheving av det generelle forbudet mot å dele landbrukseigedom) (Innst. O. nr. 43 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:27 (2005-2006))
3. Referat

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringar i foretaksregisterloven, enhetsregisterloven og regnskapsloven (gjennomføring av rådsdirektiv 2003/58/EF) (Innst. O. nr. 49 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 67 (2005-2006))

Arne L. Haugen (A) [15:52:08] (ordfører for saken): Næringskomiteen legger i dag fram forslag til endringer i lovene for Foretaksregisteret og Regnskapsregisteret. Årsaken er et nytt rådsdirektiv som endrer tidligere direktiv om krav til offentlighet for visse selskapsformer. I tillegg foreslår komiteen enkelte andre endringer for å effektivisere registreringene, også i loven for Enhetsregisteret, i forhold til bruk av elektronisk kommunikasjon.

Det har ikke vært det jeg vil kalle sterk politisk uenighet om denne saken. Flere av de krav som følger av direktivet, blir i praksis også ivaretatt i dag. Komiteen er enig med departementet i at det ikke kan innføres krav om elektronisk innrapportering fra næringsdrivende til registrene, og at det må vurderes overgangsordninger i forbindelse med innføring av forskriften.

I forhold til disse problemstillingene er det det jeg vil kalle en nyanseforskjell mellom Fremskrittspartiet og de andre partiene. Det er enighet om at det foreløpig ikke blir stilt krav om elektronisk innrapportering fra næringsdrivende til registrene, men Fremskrittspartiet har gjennom egen merknad pekt på at ikke alle bedrifter har egen PC og tilgang til Internett, og at pålegg om elektronisk innrapportering derfor kan medføre uholdbart store utgifter for mange bedrifter. På denne bakgrunn ser de behov for at det brukes positive stimuleringsiltak for å legge grunnlag for en frivillig overgang til elektronisk innrapportering.

Vi er alle enig i at elektronisk innrapportering til de forskjellige registrene er ressursbesparende for alle parter. Ja, det er meget ressursbesparende, og det hadde vært ønskelig at alle kunne bruke denne tjenesten.

Komiteen er enig i at Altinn videreutvikles til en felles portal for elektroniske tjenester til næringslivet fra det offentlige, og er tilfreds med at Regjeringen prioriterer arbeidet med forenkling og tilrettelegging for næringslivet høyt. Komiteen viser til at det i denne sammenheng er særdeles viktig med et godt tverretattlig samarbeid mellom de etater som har tjenester til næringslivet.

Statlige etater som samordner seg på tvers, er det ingen selvsagt sak å få til. Vi som har levd en stund, har ofte opplevd at det kan være krevende. Det krever ledelse og trykk. Det er i mange sammenhenger nærmest som å drive med tungt kroppsarbeid over lang tid. Men det må til.

Næringslivet er begeistret for Altinn. Altinn er en suksess, og komiteen er enig i at det må videreutvikles. Jeg vil legge til at her kan de av næringslivets organisasjoner som står i direktekontakt og samarbeider med bedriftene daglig, bidra med innsikt, erfaring og kompetanse fra bedriftenes side. Det er viktig å sikre at bedriftene, gjennom bruk av Altinn, opplever det offentlige som en moderne og effektiv samarbeidspartner.

Med dette anbefaler jeg komiteens innstilling.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 1.

(Votering, sjå side 268)

S a k n r . 2

Innstilling fra næringskomiteen om framlegg frå stortingsrepresentantane André N. Skjelstad og Lars Sponheim om lov om endring i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) (oppheving av det generelle forbudet mot å dele landbrukseigedom) (Innst. O. nr. 43 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:27 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske frå næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletida blir avgrensa til 40 minutt, og at taletida blir fordelt med inntil 5 minutt til kvart parti, og inntil 5 minutt til statsråden.

Vidare vil presidenten foreslå at det blir gjeve høve til replikkordskifte på inntil tre replikkar etter statsrådens innlegg.

Vidare blir det foreslått at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Presidenten ser det som vedteke.

Torbjørn Hansen (H) [15:57:24] (ordfører for saken): Odelstinget skal behandle innstilling i sak om Dokument nr. 8:27 for 2005-2006, et privat forslag fra representantane André N. Skjelstad og Lars Sponheim.

I dokumentet foreslås det å endre jordloven, slik at det generelle forbudet mot deling av landbrukseiendom blir opphevet. Forslaget er identisk med forslag til endring av jordloven § 8, som ble sendt ut på høring av Bondevik II-regjeringen sommeren 2005. Parallelt med behandlingen av dette Dokument nr. 8-forslaget har Regjeringen fremmet en egen proposisjon som handler om samme tema. Denne vil bli behandlet av næringskomiteen til høsten.

Dokumentet har på vanlig måte vært forelagt statsråden til uttalelse, og svar følger saken som trykket vedlegg. Komiteen er delt i synet på forslaget.

Et mindretall, bestående av representantene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, viser til at delingsforbudet innebærer en innskrenking i grunneiers rett til å disponere over egen eiendom. Utgangspunktet i loven er at eiendom som brukes, eller som kan brukes, til jord- eller skogbruk, ikke skal kunne deles uten myndighetenes samtykke. Dette er et betydelig inngrep i grunneiernes eiendomsrett. Delingsforbudet bygger på en holdning om at det ikke er eieren, men samfunnet, som er nærmest til å ta stilling til hva som er en optimal framtidig bruk av eiendom. Derfor er denne saken en klassisk konflikt mellom grunneierinteresser og påståtte samfunnsinteresser.

Det er ganske åpenbart at et rigid regelverk for endringer i eier- og brukssammenheng uansett har en del negative samfunnsmessige konsekvenser. En framtidsrettet landbrukspolitikk må legge til rette for at man får utnyttet mulighetene for lønnsom drift og forretningsutvikling best mulig.

Et mindretall i komiteen mener at delingsforbudet i jordloven legger unødvendige hindringer for eiernes mulighet til å utvide eller til å etablere alternativ næringsutvikling på eiendommen.

Endringer i jordloven må legge til rette for å få mer effektiv landbruks- og tjenesteproduksjon. Regelverket må i tillegg legge til rette for at også andre enn de som har inntekter fra tradisjonelt landbruk, får muligheten til å eie småbruk, eller bo på tomter i landbruksområder.

Det å kunne bo i eller i nærheten av landbruksområder er blant de viktige og gode kvalitetene som kan tilbys i distriktene, og som vil medvirke til å bremse en sentraliseringstendens basert på preferanser for å bo i bystrøk.

For øvrig vil forslaget åpenbart føre til forenkling og til økt kapitaltilgang for andre formål, enten det er til driftsrelaterte investeringer på eiendommen eller ny aktivitet i regionen.

Regjeringspartiene argumenterer i denne saken med utgangspunkt i antall høringsinstanser for og antall høringsinstanser mot forslaget, og har foretatt en telling av antall negative innspill fra enkeltkommuner som fortsatt ønsker å behandle dispensasjonssaker som gjelder jordloven. Jeg synes dette er en litt underlig argumentasjon i en slik sak. Når det gjelder andre organisasjoner, er fordelingen av standpunkter i saken om lag jevnt fordelt.

Bondelaget skriver i sitt høringsssvar at en fjerning av delingsforbudet vil føre til oppsamling av arealer på færre bruk, og at en slik utvikling vil redusere mulighetene på det enkelte bruk. Skal en fortsatt strukturrasjonalisering gå greit for de involverte, betinger det at dagens eiere får muligheten til å ivareta sine interesser gjennom en reell verdsettelse av arealene som omsettes. Dette er nødvendig både for å sikre et framtidsrettet investeringsnivå på nåværende eiendom og for å sikre at de som har drevet i næringen gjennom mange år, får en rimelig utgang dersom de velger å gå den veien.

Vi har altså en situasjon i norsk landbruk med en jevn og relativt rask reduksjon i antall bønder og antall bruk.

Dette er en politikk som videreføres med en landbruksminister fra Senterpartiet. I en slik situasjon synes jeg det er litt underlig å registrere Bondelagets og Senterpartiets noe avslappede holdning til eiendomsrett for aktøren i jordbruket. Bondelaget uttaler i høringen bl.a. at forslaget vil «kun gi kortsiktig gevinst for selger». Denne kortsiktige gevinsten er verdier i gård og grunn som norske bønder har bygget opp gjennom generasjoner. Dette er verdier som Høyre mener tilhører grunneier, og som må kunne realiseres når eieren mener at tiden er inne for det.

I høringen går det også fram at organisasjonene i skogbruket er positive til å fjerne delingsforbudet, begrunnet i at de som ønsker å drive aktivt, skal ha muligheten til å kjøpe tilleggsareal og utvikle sin virksomhet for fremtiden. Norges Skogeierforbund legger vekt på at det er grunneier som er best egnet til å fatte avgjørelser som berører egen eiendom. Dette er en holdning til landbrukspolitikk som Høyre stiller seg bak.

Jeg vil avslutningsvis ta opp forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre.

Presidenten: Representanten Torbjørn Hansen har teke opp det forslaget han refererte til.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [16:02:20]: Fremskrittspartiet slutter seg til alt som saksordføreren har lagt vekt på i sitt innlegg. Derfor står vi også sammen med Høyre og Venstre når det gjelder merknadene fra komiteen. Jeg skal fra Fremskrittspartiets side knytte noen ekstra kommentarer til saken.

Dette er etter vår oppfatning en svært viktig sak. Det handler om noe av det mest grunnleggende i vårt samfunn, og det er eiendomsretten. Det handler om hvem som skal være den styrende parten, hvem som skal ha råderett over eiendommen, om det er det offentlige, eller om det er eieren, i dette konkrete tilfellet bøndene.

Som også saksordføreren var inne på i sitt innlegg, har vi en situasjon i norsk landbruk hvor det er mye pessimisme, og hvor det er behov for en endring av landbrukspolitikken. Det har Stortinget diskutert flere ganger så langt i denne perioden. Dette er et tiltak som vil kunne bidra til ny optimisme i landbruket. Det er et tiltak som vil kunne gi bøndene en større frihet, og ikke minst er det et tiltak som vil gi bøndene råderett over egen eiendom. Det er viktig. Jeg vil derfor gi forslagsstillerne skryt for at de har fremmet dette forslaget, som er et helt nødvendig forslag til endring for å kunne få fart i det norske landbruket.

Landbruket er den mest gjennomregulerte næringen vi har her i landet. Ting kan tyde på at det vil fortsette under denne regjeringen. Det er svært negativt for verdiskapingen i landbruket, for det er verdiskapingen som må være i fokus. Når man har liten optimisme når man har nedgang, skal man altså også legge hindringer for å få ny kapital inn i næringen, inn i landbruket. Landbruket må være den eneste næringen i dette landet hvor man fra det offentliges side skal være negativ til at det kommer ny kapital inn.

Det må være veldig positivt dersom det er noen bønder som ønsker å fradele noen tomter, for kanskje å kunne in-

vestere i en ny driftsbygning, for kanskje å kjøpe en litt større melkekvote for å bygge gården vidare for kommande generasjonar og utover den driften som bonden har i dag.

Derfor vil jeg tillate meg å sitere fra innstillingen, fra brevet som komiteen har fått fra statsråden. Der står det:

«Jeg mener det bør satses på en utvikling i landbruket der en legger til rette for å utnytte de samlede ressursene på gården. Forslaget om å fjerne delingsforbudet kan føre til at viktige ressurser blir fradelt, og at muligheten for ny næringsutvikling på gården reduseres.»

Da er det betimelig å spørre om det er den enkelte bonde og eier av gården som er best egnet og skikket til å vurdere hva som er viktige ressurser for sin eiendom, eller om det er staten, i dette tilfellet statsråden.

Det er grunn til å stille spørsmål ved Senterpartiets rolle i norsk landbrukspolitikk. Etter min oppfatning fremstår Senterpartiet som den største begrensende faktor for norske bønder. Senterpartiet er et parti som har gitt uttrykk for at de har troen på bønder. De har også troen på kommunene. Så skal man altså stemme mot et lovforslag som gir kommunene makt, som flytter makt fra staten til kommunene – og også til den enkelte grunneier. Forstå det den som kan. Jeg gjør det ikke.

Derfor er dette en holdning der en er svært negativ til norske bønders handleevne. Det er veldig trist at vi har en regjering som har den holdningen til norske bønder. Det er kommet klart til uttrykk i denne saken, og det er sterkt beklagelig. Det betyr at norske bønder må informeres grundig om hvilken holdning denne regjeringen har til næringen, og den jobben skal Fremskrittspartiet ta.

Ole-Anton Teigen (SV) [16:07:32]: I saken næringskomiteen diskuterer i dag, legger forslagsstillerne vekt på at formålet med jordloven må være å legge forholdene til rette slik at arealressursene blir brukt på den måten som er mest til nytte for samfunnet og for dem som har yrket sitt i landbruket.

Jeg vil starte med å si meg enig med forslagsstillerne i formålet med jordloven. Det er viktig at arealressursene blir brukt på den måten som er mest til nytte for samfunnet og for dem som har yrket sitt i landbruket.

Det heter fra forslagsstillerne at delingsforbudet kan legge unødige bånd på eierens muligheter til å utvikle eller etablere alternativ næringsutvikling på landbruks-eiendom. Forslagsstillerne legger derfor til grunn, som det heter:

«... ei oppheving av delingsforbudet kan leggje til rette for endringar i eigar- og brukssamanheng, som i større grad enn i dag vil vera i samsvar med ein framtidretta landbrukspolitikk.»

Nå ville det være lettvisst å ironisere over i hvilken grad den tidligere landbruksministeren faktisk bidrog til en framtidrettet landbrukspolitikk da han hadde muligheten. Dette skal jeg ikke bruke tid på.

Det viktige er at selv om jeg er enig med forslagsstillerne i formålet, er det mulig å stille spørsmål om midler som skal brukes. Forslagsstillerne sier at midlet, en libe-

ralisering av jordloven, vil være mest til nytte for både samfunnet og for dem som har yrket sitt i landbruket. Men spørsmålet blir raskt hva som egentlig er mest nyttig både for samfunnet og for den enkelte jordbruker. For meg er det ikke automatikk i at dette er en privatsak alene, slik forslagsstillerne legger opp til. Det er ikke alltid slik at det som hver gjør hver for seg egennyttig, i sum blir fornuftig og samfunnsnyttig. Slik er det ikke. Med en liberalisering av delingen vil det bli opp til den enkelte jordeier å bestemme hva som samfunnsmessig er mest fornuftig. En praktisk konsekvens av fradelingen vil også etter alt å dømme bli at de store eiendommene blir enda større. Dette er en utvikling SV ikke ser nødvendigheten av, og en lyseblå politikk som jeg hadde håpet at Venstre hadde lagt fra seg etter 17. oktober.

SV er skeptisk til en slik praksis som forslaget legger opp til, mest fordi forslaget vil få uheldige konsekvenser for jordvernet, som er viktig for svært mange, og fordi utmarksressursene risikerer å fradeles slik at de framover ikke utgjør en del av driftsgrunnlaget på eiendommen. Dette er verken gagnlig for samfunnet eller for den enkelte jordeier på sikt. Ønsket om å utnytte landbruksareal til andre formål kan fort bli et direkte angrep på distriktenes livsgrunnlag. Det paradoksale er jo nettopp at en liberalisering fort vil gi mindre, ikke mer næringsgrunnlag, stikk i strid med hva forslagsstillerne hevder. Her møter forslagsstillerne seg selv i døra. Dette poenget framgår også av høringsuttalelsene og av brev fra departementet til komiteen som er vedlagt saken.

Det er interessant å merke seg at mulighet for dispensasjon fra delingsforbudet foreligger allerede i dag. Det er en åpning i jordloven i dag for å dele ifra landbruksjord. For å holde oss til terminologien – det kan virke som om det er noen som forsøker å sparke inn åpne dører. Denne dispensasjonsmuligheten brukes i dag i svært liten grad. De fleste vil heller leie ut jorda enn dele ifra. Derfor – når det i tillegg viser seg at denne dispensasjonsmuligheten faktisk ikke brukes – virker det som om forslagsstillerne ikke bare forsøker å sparke inn en åpen dør, de bommer på den åpne døra. Jeg tror at med en sjekk i virkeligheten ville forslagsstillerne sluppet møtet med døra. SV mener at det som er mest nyttig for samfunnet, må også samfunnet få lov til å mene noe om gjennom folkevalgte politikere. Det sier regjeringspartiene i dag fra om ved å stemme imot forslaget.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [16:11:49]: Det er ein rett intensjon å leita etter verkemiddel som kan medverka til kreativitet, næringsutvikling og busetnad på bygdene, og me oppfatar heilt klart at dette forslaget er eit slikt forsøk. Kristeleg Folkeparti kjem likevel ikkje til å støtta forslaget i dag. Det kjem av at eit tilsvarande forslag om oppheving av det generelle forbudet om deling av landbruks-eigedomar vart sendt ut på høyring frå regjeringa Bondevik II, med frist for å svara i november 2005. Då høyringssvara kom inn, viste det seg at det var eit klart fleirtal i høyringsrunden som gjekk imot framlegget til endring. Det vart m.a. peikt på at forslaget kan gjera det vanskeleg å halda oppe ein variert bruksstruktur, og at

vernet av dyrka jord kan verta svekt. Dette er viktig for Kristeleg Folkeparti.

Det er òg grunn til å minna om at loven allereie i dag opnar for unntak frå det generelle delingsforbudet, og ei konkret vurdering i kvar enkelt sak kan opna for deling, m.a. ut frå omsynet til busetnad eller ny verksemd.

Kristeleg Folkeparti har tiltru til at den lokale styresmakta i kommunane og fylka kan vurdere dette på ein god måte, men det er likevel svært viktig å prøva å finna fram til gode verkemiddel som kan, som eg sa, stimulera både til kreativitet i næringsutvikling og til busetnad rundt om på bygdene våre. Så arbeidet med å prøva å finna verkemiddel i den leia, må halda fram. Me må òg våga å sjå med nye auge på lovar som kan vera til hinder for ei slik utvikling.

På bakgrunn av dei sterke signala som kom i høringsrunden, kan Kristeleg Folkeparti ikkje støtta det forslaget som i dag ligg føre.

Lars Peder Brekk (Sp) [16:14:21]: Det er særdeles viktig at arealressursene i landbruket disponeres på ein måte som gir ein tjenlig og variert bruksstruktur, der det tas hensyn til bosetting, til arbeidsplasser og ikkje minst til det å finne driftsmessig gode løysningar. I forbindelse med den saken vi diskuterer i dag, betyr det at man må vere særdeles restriktiv med deling, oppdeling eller – som jeg kaller det – fragmentering av landbrukseiendommene. Det vil vere en ulykke for et framtidsett landbruk. Det er også utgangspunktet for at flertallet har den holdningen de har.

Det er også det utgangspunktet flertallet av høringsinstansene har, når de klart går imot den forrige regjeringens forslag til endring av jordloven. Bakgrunnen for det har med hensynet til jordvern å gjøre, men det har også bakgrunn i et ønske om å sikre seg mot at man ødelegger mulighetene for at landbruket kan videreutvikle viktige næringsressurser innenfor rammen av en samlet landbrukseiendom. Det vil vere uheldig for den enkelte bruker og for landbruket og distriktene som helhet.

Vi må altså slå ring rundt et stabilt og robust landbruk, og det gjør vi ikke ved å fragmentere jordbrukseiendommene, som forslagsstillerne her foreslår. Det vil vere kortsiktig og uheldig, og det bidrar ikkje til en langsiktig, positiv utvikling av de samlede ressursar i landbruket eller på den enkelte gården. Vi må ta med oss at det å drive landbruk i Norge ikkje er et kortsiktig prosjekt. Det skal vere et langsiktig prosjekt. Det er det beste for distriktene.

Jeg har lyst til å understreke at når det hevdes at ikkje å oppheve delingsforbudet bidrar til å slå ned på grunneierinteresser og eierinteresser i landbruket, har jeg akkurat det motsatte utgangspunkt. Jeg tror det å sikre rammene rundt et levedyktig landbruk er det beste grunnlaget for å sikre eierinteresser og ikkje minst grunneierinteresser.

Jeg har lyst til å kommentere innlegget fra Fremskrittspartiets Hans Frode Kielland Asmyhr. Hvis jeg oppfattet han riktig, sa han at Senterpartiet er begrensende for norske bønder. Da må jeg spørre hva bøndene sjøl mener om Fremskrittspartiets politikk, med de forslag dette partiet

kommer med i ulike sammenhenger. Det går ikkje an i denne sammenheng å unngå å nevne økonomi, forslag i statsbudsjett, osv.

Fremskrittspartiet vil slippe bonden fri, sies det slagordpreget. Hans Frode Kielland Asmyhr var for en måneds tid siden framme med det budskapet i mange medier. Den friheten Fremskrittspartiet står for med hensyn til økonomien i landbruket, vil i alle fall ikkje medføre at vi opprettholder mer enn ca. halvparten av norske gårdsbruk. Er det å slippe bonden fri?

Når halvparten av norske gårdsbruk blir borte, betyr det at vi ikkje får et landbruk som vil bidra til å sikre og videreutvikle norske distrikter, og det er å gå baklengs inn i framtida.

André N. Skjelstad (V) [16:18:16]: Vi har en regjering som har uttalt at den er opptatt av å legge forholdene til rette for at flere kan flytte til utkantkommunene, og vi har en regjering som sier at den er opptatt av bondens ve og vel. Alt burde ligge til rette for at denne regjeringen ser fordelene med å forandre jordloven, slik at eiere av landbrukseiendommer i mye større grad kan forvalte sin egen eiendom.

Dessverre har vi i denne saken sett at Regjeringens tette bånd til bondelag og små senterpartikommuner stikker kjepper i hjulene for nytenkning. Regjeringen viser at den fører en politikk som ekskluderer andre borgere som har lyst til å bo på landsbygda, fordi delingsforbudet i jordloven § 12 innebærer en innskrenking av grunneierens rett til å gjøre rettslige disposisjoner over eiendommen. Utgangspunktet er at eiendom som brukes, eller kan brukes, til jordbruk eller skogbruk, ikkje kan deles uten styresmaktens samtykke. Jordloven § 12 rammer disposisjoner av rettslig art over deler av eiendommen.

I tillegg vil forbudet kunne ramme faktiske disposisjoner over deler av eiendommen dersom eieren faktisk lar noen få rett til å bruke deler av den, og overføring av eiendomsrett kan også bli rammet. Det samme gjelder for tomtefeste, forpakting og lignende leie- eller bruksrett til deler av eiendommen, dersom retten er skiftet for mer enn ti år siden, eller ikkje kan sies opp av eieren.

For Venstre er hovedmålet i landbrukspolitikken å gi grunnlag for økt verdiskaping og livskvalitet bygd på en bærekraftig forvaltning av landbrukets og bygdens ressursar.

Hva er bygdas konkurransefortrinn? Jo, det er plass, det er mulighet til å lage attraktive eiendommer hvor vi kan bo, leve og virke til en overkommelig pris. Formålet med jordloven må etter vårt syn vere å legge forholdene til rette for dette, slik at arealressursene blir brukt på en best mulig måte for samfunnet og dem som har yrket sitt i landbruket. Arealressursene bør derfor disponeres på ein måte som gir tjenlig og variert bruksstruktur, ut fra samfunnsutviklingen i området, med hovedvekt på hensyn til bosetning, arbeid og driftsmessig gode løysningar.

Venstre vil legge til grunn at en oppheving av delingsforbudet kan legge til rette for endringer i eier- og bruksammenheng, som i større grad enn i dag vil vere i samsvar med ein framtidsett landbrukspolitikk. En oppde-

ling kan føre til at flere får tilgang til å kjøpe tilleggsjord, noe som igjen styrer utviklingen i retning av mer robuste landbruksenheter. For bønder som vil satse på en annen virksomhet, gir oppheving av delingsforbudet anledning til å realisere kapitalverdier, som igjen kan gi grunnlag for økt satsing på næringsutvikling. For dem som ønsker å bosette seg i distriktene, kan en oppheving legge til rette for større tilgang på eiendom til slikt bruk.

Undersøkelser viser at interessen for å kjøpe småbruk er stor. En slik endring vil dessuten binde opp færre kommunale ressurser ved behandling av dispensasjonssøknad. Bygdene har behov for eiendomsutvikling. Landbruks- og matministeren signaliserer at bygdene skal være for bønder, ikke for andre folk som har lyst til å bosette seg på et lite gårdsbruk eller en åkerlapp tilhørende et gårdsbruk.

Etter å ha sett hva statsråd Terje Riis-Johansen svarer, har jeg lyst til å moderere Senterpartiets slagord «Med hjerte for hele landet» til «hjerte for deler av landet og noen av borgerne». Varsel om en strengere boplikt og et nei til oppdeling av jordeiendommer er en lite god og lite framtidsrettet distriktspolitikk.

Steinar Gullvåg (A) [16:22:22]: Jeg må si at det siste innlegget fra representanten Skjelstad gjør det nødvendig å stille et par spørsmål. Jeg vil vise til at av 143 kommuner som har uttalt seg om dette forslaget, er det 17 som tilrår det. Alle de 17 fylkeslandbruksstyrene og de åtte fylkeskommunene som har uttalt seg, frarår forslaget. 16 organisasjoner har uttalt seg, og halvparten av disse organisasjonene frarår forslaget. De mener at forslaget kan få uheldige følger for jordvernet. Da må jeg nesten spørre representanten Skjelstad: Er det slik at alle disse instansene ikke skjønner jordbrukets eget beste, og er det slik at disse er motstandere av at folk skal kunne bygge og bo i Distrikts-Norge?

Statsråd Terje Riis-Johansen [16:24:07]: Odelstinget behandler i dag forslag fra representantene André N. Skjelstad og Lars Sponheim om å oppheve jordlovens forbud mot å dele landbrukseiendom. Forslaget er begrunnet med at delingsforbudet kan være til hinder for at landbrukseiendommenes ressurser kan tas i bruk for å etablere alternativ næringsutvikling.

Som Stortinget vet, sendte daværende landbruksminister Lars Sponheim forslaget om å oppheve delingsforbudet på høring før han gikk av som landbruks- og matminister. Jeg mener at opphevelse av delingsforbudet vil få uheldige følger, og har ikke foreslått en slik endring i de forslagene til endring av jordloven som ble oversendt Stortinget for noen uker siden i Ot.prp. nr. 75 for 2005-2006.

Etter min mening er det avgjørende å sikre et landbruk med en variert bruksstruktur over hele landet. Lovgivningen bør legge til rette for at enkeltbrukene skal få utvikle seg innenfor en ramme hvor gårdens samlede ressurser kan utnyttes som en helhet. Forslaget fra den forrige regjeringa om frislipp av deling av landbrukseiendommer

ville etter min mening bidra til å svekke næringsgrunnlaget og redusere mulighetene for ny næringsutvikling.

Regjeringa legger stor vekt på næringsutvikling på bygdene og i distriktene. Ikke minst er vi opptatt av å legge til rette for at landbruket med utgangspunkt i hele gårdens ressurser skal kunne ta i bruk det store potensialet som vi ser bl.a. innenfor bioenergi, reiseliv og grønn omsorg. Men en slik satsing må skje parallelt med utviklinga av det tradisjonelle landbruket. Et frislipp når det gjelder eiendomsutforming, vil kunne åpne for nye muligheter på kort sikt, men vil samtidig bidra til å begrense mulighetene for eiendommen på lengre sikt. Vi må ha en bred landbrukspolitikkk hvor det legges til rette for en langsiktig forvaltning av ressursene, og hvor en tar hensyn til at næringsutvikling og nye inntektsmuligheter forutsetter aktivitet og kraft også i det tradisjonelle landbruket.

Utvikling og vekst i Bygde-Norge krever langsiktig tenking, både når det gjelder hvordan ressursene disponeres på den enkelte eiendom, og hvordan rammevilkårene utformes. Oppheving av delingsforbudet kan være et enkelt og fristende tiltak på kort sikt. Men på lengre sikt vil en slik endring få store konsekvenser for hvordan de samlede ressursene på landbrukseiendommene kan forvaltes og utvikles.

Forbudet mot deling ble vedtatt av Stortinget i 1955. Det kom som en reaksjon på at det over mange år hadde skjedd en betydelig oppdeling og fragmentering av landbrukseiendommene. Dels ble landbrukseiendom oppdelt f.eks. i forbindelse med arveoppgjør, og dels ble det fradelte tomter i et betydelig omfang. Dette førte til en svekking av ressursgrunnlaget på mange eiendommer.

Delingsforbudet har også en viktig funksjon i forhold til å ivareta hensynet til jordvern. Jeg synes representanten Sørfohn understreket det på en god måte tidligere i debatten her i dag. Det er en sentral målsetting for Regjeringa å hindre nedbygging og omdisponering av jordbruksareal. Vi ser at fradeling av enkelttomter ofte fører til at produktive areal blir stykket opp og dermed mer utsatt for nedbygging. En oppheving av delingsforbudet vil utvilsomt føre til økt press på disse arealene, og jeg mener derfor det vil være svært negativt for jordvernet om vi lot det være fritt fram for deling av landbrukseiendommene.

Etter min mening er det påregnelig at fri adgang til deling av landbrukseiendom, på samme måte som før 1955, vil føre til at ressursgrunnlaget blir svekket på et betydelig antall eiendommer. Dette vil f.eks. kunne skje i forbindelse med skifteoppgjør når flere barn skal dele en arv seg imellom, eller i forbindelse med f.eks. skilsmisse. Skal landbruket gjøres i stand til å møte de utfordringene som følger av dagens og framtidens rammebetingelser for drift og økonomi, mener jeg det er viktigere enn noensinne å se gårdens ressurser i en helhet. Samtidig må eventuelle samfunnshensyn som bosetting, næringsutvikling og jordvern trekkes inn på en hensiktsmessig måte ved vurdering av dispensasjoner. Ved eventuelle delingssaker er det altså behov for en konkret avveining mellom de ulike hensynene som gjør seg gjeldende. Denne konkrete avveininga vil ikke la seg gjennomføre dersom forbudet skulle oppheves.

Etter gjeldende regler må det søkes om tillatelse til fradeling forut for eventuelt salg av del av landbrukseiendom. Det betyr at eieren ikke i alle tilfelle kan få gjennomført de ønskene han eller hun har med eiendommen sin. Forbudet kombinert med en dispensasjonsadgang, slik regelen er i dag, gir kommunene mulighet til å foreta en slik konkret avveining hvor det kan tas hensyn til både bosetting og jordvern og til ønsket om å stimulere til næringsutvikling. Slike hensyn må vurderes i forhold til målet om å sikre og opprettholde eiendommenes ressursgrunnlag. Det mener jeg er en riktig løsning. Når det f.eks. gjelder tilgangen til tilleggsjord, kan jeg ikke se at dagens lovverk og praktisering av det fører til at muligheten for å skaffe seg tilleggsjord utelukkes.

Jeg mener etter dette at dagens bestemmelser er bedre egnet til å sikre viktige samfunnsinteresser enn de reglene som går fram av forslaget som drøftes her i dag. Dette synet har jeg svært mange med meg i. I forbindelse med høringa om tidligere landbruks- og matminister Sponheims forslag om å oppheve delingsforbudet ble forslaget kommentert av i alt 185 høringsinstanser. Det er illustrerende for svaret at bare 20 av i alt 143 kommuner støttet forslaget om å endre bestemmelsen, og at forslaget ikke ble støttet av noen fylkesmenn eller fylkeslandbruksstyrer.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [16:29:37]: Det er interessant å lytte til statsrådets innlegg – jeg siterer jo fra statsrådets brev til komiteen i denne saken, og både i innlegget sitt og i brevet sier statsråden at det er viktig å utnytte de samlede ressursene på gården, og at det kan legges til rette for ny næringsutvikling.

Jeg vil stille statsråden følgende spørsmål: Er det det offentlige, staten, eller er det den enkelte grunneier som er best i stand til å ivareta eiendomsretten og vurdere ressursgrunnlaget på egen eiendom?

Statsråd Terje Riis-Johansen [16:30:29]: Jeg tror det var representanten Ole-Anton Teigen som sa tidligere i debatten i dag at summen av enkeltvedtak behøver ikke nødvendigvis å være i overensstemmelse med hva som er samfunnsmessig hensiktsmessig. Det var en grunn til at loven kom i 1955 – det handlet om fragmentering og oppsplitting, og at en så at en ikke fikk en hensiktsmessig eiendomsstruktur i Norge med åpning for nær sagt fri fradeling av eiendom. Min åpenbare oppfatning er at hvis en har en politikk som gjør at en ikke har en overordnet inngang, et langsiktig perspektiv i forhold til hvordan eiendommene i Norge skal se ut, betyr det på sikt mindre mulighet for næringsutvikling. Vi kan ta ett eksempel: utmarkseiendom. Jeg tror svært mange for 30–40 år siden ikke kunne se for seg hvilken verdi utmarkseiendommene ville få i framtida. I dag vil vi se at i veldig mange distriktskommuner er utmarksdelen av eiendommen den mest verdifulle, og jeg tror veldig mange er svært glad for at en har hatt et strengt regelverk, som gjør at utmarkseiendommene i dag er en del av gårdsbrukene i distriktskommunene.

Torbjørn Hansen (H) [16:31:41]: Både statsråden og regjeringspartiene har vist til distriktspolitiske hensyn når de har vist til høringsuttalelsene i denne saken. Hvis vi blir opp i høringsuttalelsene, ser vi at hele skognæringen er klart for fjerning av dette delingsforbudet. Ser vi på høringsuttalelsen fra Norskog, skriver de:

«Muligheter for fradeling vil være en måte å sikre bosetting i distriktene, samtidig som det stimulerer til aktiv utnyttelse av landbruksarealene.»

Ser vi på høringsuttalelsene fra Norges Skog-eierforbund, viser de til at det er grunneier som er best egnet til å fatte avgjørelser som berører egen eiendom. De skriver:

«Salg av eiendom vil kunne skaffe kapital til ny næringsvirksomhet på gården. Et økt utbud av tomter vil i tillegg kunne bidra til å opprettholde, eventuelt øke bosettingen i distriktene.»

Hvordan er det mulig at en så stor og viktig distriktsnæring er totalt uenig med statsrådets og regjeringspartienes tanker rundt distriktspolitikken?

Statsråd Terje Riis-Johansen [16:32:42]: Hvorfor de nevnte organisasjoner mener det de mener, må representanten nesten spørre dem om. Jeg er uenig i deres vurderinger, og det er begrunnet i det jeg har sagt i innlegget mitt, og det jeg sa som svar på forrige replikk, at jeg mener at en langsiktig forvaltning av landbrukseiendommene er det beste i forhold til næringsutvikling over tid ute på bygda. Det er åpenbart at på kort sikt vil en kunne få kapitaltilgang til landbruksnæringa ved å splitte opp eiendommene. Det er helt åpenbart, men så er spørsmålet om det i et lengre perspektiv er en fornuftig politikk i forhold til muligheten for å utnytte ressursene på gården. Der mener jeg, som jeg har sagt tidligere i debatten, at en langsiktig inngang er mye bedre enn en kortsiktig.

André N. Skjelstad (V) [16:33:29]: Statsråden er inne på begrensninger på lang sikt og svekkelse av ressursgrunnlag, og i sitt innlegg også på gjengroing. Da blir det et paradoks for meg når samme statsråd i sitt åpningstilbud til jordbruket la inn en avgang på 3 000 årsverk pr. år, altså 30 000 i løpet av ti år. Ser ikke statsråden problematikken der hvis vi ikke skaper ny optimisme ved å tilføre kapital? På mange måter er dette det stikk motsatte. Når vi ikke har muligheten til det, tror jeg også vi får bygder som ikke vil leve noe spesielt godt framover. Vi er nødt til å skape optimisme og nytenkning, og dette er på mange måter en strukturkonservatisme som jeg ikke tror gagnar bygdene. Ser statsråden at dette vil være et problem framover?

Statsråd Terje Riis-Johansen [16:34:21]: Tilgang på kapital i Distrikts-Norge er en utfordring – åpenbart. Det har det vært tidligere, og det kommer det til å være i framtida. Men så er da spørsmålet om tilgang på kapital løses best ved å selge ut deler av det framtidige ressursgrunnlaget på den enkelte gård. Jeg tror svaret på det er nei.

Presidenten: Replikkordskiftet er slutt.

Dei talarar som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [16:35:00]: Det er gjort til et poeng fra flere talere i denne debatten at høringsinstansene har vært negative til denne saken, og der må jeg si at spesielt hovedinnlegget fra Kristelig Folkeparti skuffer meg. For for det første utgjør ikke 143 kommuner noe flertall av norske kommuner. Det kan godt tenkes at de kommunene som ikke har uttalt seg til lovforslaget, synes det er helt greit. I tillegg gjøres det også et poeng av at de 17 fylkeslandbruksstyrene og åtte av fylkesmennene er negative. Jeg har selv vært medlem av fylkeslandbruksstyret i Akershus fylke, og det tror jeg er det stedet jeg har vært i dette landet, hvor den negative holdningen til eiendomsretten og til bønders utviklingsmuligheter har vært sterkest. Det har vært en gjennomsyret negativ holdning til eiendomsretten som savner sidestykke i den typen organer. Det er beklagelig, både når det gjelder politikerne og de ansatte. Så å legge vekt på den typen holdninger – og der får jo representanten Gullvåg svar på spørsmålet sitt: Ja, jeg tror at dette er instanser som er motstandere av eiendomsretten, og da indirekte også motstandere av utviklingen av norske bygder.

Så prøver representanten Lars Peder Brekk å lage et poeng av Fremskrittspartiets landbrukspolitikk. Det er faktisk slik at Fremskrittspartiets landbrukspolitikk ikke er utprøvd. Fremskrittspartiets landbrukspolitikk møter altså så stor motstand i denne salen at vi ikke har fått muligheten til å prøve ut om Fremskrittspartiets landbrukspolitikk kan bidra til en annen retning enn det den gjeldende politikken har. For det er ikke Fremskrittspartiet som har fjernet 100 000 bønder de siste 25–30 år. Det er det den politikken som Senterpartiet har stått for, som har gjort, og det er den politikken som Senterpartiet og Lars Peder Brekk står for når man altså aksepterer at 4 000 bønder skal bli borte hvert eneste år, som man har lagt inn som en forutsetning i landbruksoppgjøret, og som har vært utviklingen i de seneste år. Så hvis man skal skyte på andre, bør man ta et blick på seg selv først.

André N. Skjelstad (V) [16:38:07]: Representanten Steinar Gullvåg stilte et spørsmål her i sted. Det er klart at en som fram til han kom inn på Stortinget, også satt i fylkeslandbruksstyret i Nord-Trøndelag, opplever at det er en endringsmotstand, en frykt for framtida, hos mange. Men kanskje er frykten like sterk hos landbruksbyråkraterne for at det faktisk skal kunne skje noe.

I fjor var det et prosjekt i forhold til framtidsbygder. Det var trukket opp flere forskjellige scenarioer. Det scenarioet som da kom best ut av det, var faktisk med dem som torde ha tillit og til en viss grad slippe folk fri. Man må faktisk ha tro på å kunne gå inn i framtiden. Frykten for framtiden synes jeg gjenspeiler seg veldig godt i den tenkningen som ligger her. Hvis vi ikke har utvikling, når vi heller ikke framover.

Det er korrekt som representanten Asmyhr sa her i sted fra denne talerstolen, at vi i stor målestokk har hatt en avgang av bruk i landbruket. Vi må kikke framover og se på de mulighetene som vi har, og det er nettopp det som ligger i det forslaget som er reist av representanten Sponheim og meg. Her gis det muligheter til distriktene, det gis muligheter til å utvikle sin egen næring, og samtidig vil det være med på å skape en større bosetting i distriktene.

Lars Sponheim (V) [16:39:57]: Jeg melder meg på i slutten av debatten for å knytte noen kommentarer til noe jeg synes er veldig relevant etter å ha fulgt debatten.

For det første har vi et antall landbrukseiendommer i Norge på om lag 180 000, og det har vært konstant i årtier etter årtier. Det som er fallende, er hvor mange som driver disse. Nå er vi på rundt 60 000. Det er altså en tredjedel av antall landbrukseiendommer som søker landbruksministeren om å få penger til driften sin. Og det raser nedover, uavhengig av regjering. Det ser vi på årets tilbud, hvor en legger opp til en avviklingstakt akkurat slik som det har vært tidligere. Det er akkurat samme strukturjaget. Misforholdet mellom antall landbrukseiendommer og antall tradisjonelle bønder øker og øker. Det er det som setter et press på eiendomsstrukturen for det tradisjonelle jordbruket. Det er bare et tidsspørsmål før en må gå inn og gjøre noe med det, en kan ikke leve med den ubalansen.

Det som ikke har kommet fram i debatten, som jeg synes er veldig relevant, er nettopp at bønder blir så effektive, driver større arealer, driver masse leiearealer og kjører langt med traktorene sine for å slå andres arealer. For det er det som nå skjer. I betydelig grad er vi kommet i den situasjonen at det ikke er mulig å ha levende bygder med tradisjonelle bønder alene. Det må mange andre folk inn.

I det departementet statsråden bestyrer, hadde man et interessant forskningsprosjekt i fjor som handlet om framtidsbygder. Og det interessante når det gjelder utkantbygder, er egentlig to scenarioer som står opp mot hverandre. Det er det som der er kalt for motvindsbygdene, de som er imot forandringen, de som sikkert har svart på alle høringsuttalelsene og gjerne vil at ting skal være som de er. Dem går det ganske dårlig med. Det blir stort sett bønder igjen, og dem blir det få av.

Det andre er de bygdene som tør tenke helt annerledes. Og det å tenke annerledes på bygdene handler svært ofte om å slippe annerledes mennesker til, med annerledes tanker, annerledes erfaringer og annerledes utdanning. Hvorfor kommer de til bygdene? Ja, det er ikke for å bli klemt inne i en trang tomt eller en blokk, eller hva det måtte være. Det er for å få det som er bygdens kvaliteter: plass, anledning til å gjøre noe spennende, gjøre noe fargerikt, gjøre noe som er mangfoldig. Til det trengs det eiendommer.

Bygdene trenger ikke bare folk som lever av eiendommene sine, de trenger noen som lever for eiendommene sine og tar med seg andre spennende tanker og næringer i tillegg. Til det trengs flere spennende eiendommer på

bygdene som nye mennesker har lyst til å leve av og for på nye måter. Det er det dette dypest sett handler om.

Dagens forbud mot deling er et sterkt signal til norske borgere om at bygdas arealer er for bønder som tenker tradisjonelt. Opphever man dette, sender man et sterkt verdisignal – at vi ønsker annerledes mennesker som ønsker å bo på en annerledes og mer fargerik og spennende måte. Og det er det som egentlig er verdisetet bak dette.

Rent teknisk er det ikke så store forandringer. Kommunene vil fortsatt ha makt til å knytte delingsforbud til planlovgivning og alt. Men det er et helt grunnleggende verdsett som ligger i dette. Og Kristelig Folkeparti svikter i denne debatten.

Steinar Gullvåg (A) [16:43:17]: Jeg konstaterer at representantene Asmyhr og Skjelstad har et noe underlig syn på høringsrunder. Jeg går ut fra at det er et prinsipielt syn, og jeg registrerer da at institusjoner som fylkeslandbruksstyrene generelt sett er konservative og lite endringsvillige. Konsekvensen av det synet må da være at disse institusjonenes uttalelser ikke bør tillegges noe særlig vekt i denne sammenhengen. Det samme kan da sies om fylkeskommunene, fylkesmennene og en rekke organisasjoner som har uttalt seg i sakens anledning. Dette er i seg selv et veldig interessant prinsipielt synspunkt som vi bør ta med oss videre.

Jeg registrerer dessuten at representanten Sponheim, som åpenbart ikke rakk å fremme denne saken i den perioden han selv var statsråd, mener at man faktisk ved å selge unna eiendom bidrar til å skape levende bygder. Og da kan det være interessant å vurdere hvem det er som ville være interessert i å kjøpe eiendommer på bygda. Jeg tror svaret gir seg selv, og jeg tror ikke dette vil være et bidrag til å skape lys i husene utover i Bygde-Norge.

Ole-Anton Teigen (SV) [16:45:40]: Landbruket har mange funksjoner. Hovedoppgaven til landbruket og de som er i landbruket, er å produsere mat til den norske befolkningen – så langt det er mulig. I tillegg har landbruket en del andre funksjoner, bl.a. opprettholder og videreutvikler landbruket det norske kulturlandskapet, som er en ressurs av uvurderlig betydning for framtidens næringsliv.

Og en har sett konsekvensene på bygda. Jeg kommer fra Lyngen kommune i Troms fylke, der vi ser konsekvensene av å dele opp landbrukseiendommer: Man får folk som har fritidsbolig på bygda. De er med på å stoppe en utvikling for dem som bor der, og som vil ha ny verdiskaping på bygda. Derfor vil jeg si, i tråd med det Riis-Johansen sa i sitt hovedinnlegg – han er framtidensrettet og ser landbrukets viktighet i framtiden, og jeg får håpe at han får sitte i hvert fall tre år til – at jeg håper også at vi etter neste stortingsvalg ikke får se Fremskrittspartiets landbrukspolitik og konsekvensene vi vil få av den.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 2.

(Votering, sjå side 269)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutt, uttalte **presidenten:** Odelstinget skal votere i sakene nr. 1 og 2.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

I o v

om endringar i foretaksregisterloven, enhetsregisterloven og regnskapsloven (gjennomføring av rådsdirektiv 2003/58/EF)

I

I lov av 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak gjer ein desse endringane:

§ 4-1 nytt fjerde ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi regler som pålegger de registreringspliktige elektronisk innsending til registret.

§ 4-3 nytt andre ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gjøre unntak fra underskriftskravene i første ledd for melding om adresseendring og for endring av opplysninger om telefonnummer, telefaksnummer og andre elektroniske adresser.

§ 4-4 første ledd bokstav a–c skal lyde:

Som vedlegg til melding etter § 4-1 skal følge:

- a) *Gjenpart* av stiftelsesdokument og *utskrift* av protokollen fra generalforsamlinger som viser meldte opplysninger i aksjeselskap, allmennaksjeselskap, annet selskap med begrenset ansvar, forening og annen innretning; selskapsavtalen for ansvarlig selskap, kommandittselskap og europeisk økonomisk foretaksgruppe, selskapsavtalen for interkommunalt selskap, for stiftelser, stiftelsesdokumentet eller den disposisjonen som ellers danner grunnlaget for stiftelsen, og gjenpart av vedtak om opprettelse av regionalt helseforetak og helseforetak.
- b) *Gjenpart* av stiftelsesdokumentet og protokoll fra senere foretaksmøter som viser meldte opplysninger i statsforetak.
- c) *Utskrift* av protokoll som viser valg av styremedlemmer, observatører og revisor.

§ 6-2 sjette ledd skal lyde:

Registerføreren skal kunngjøre opplysninger som nevnt i rådsdirektiv 68/151/EØF med endringer ved rådsdirektiv 2003/58/EF gjennom Brønnøysundregistrens elektroniske kunngjøringspublikasjon med en gang de er registrert.

Ny § 6-3 skal lyde:

(Registrering og kunngjøring av selskapsopplysninger og dokumenter på Fellesskapets offisielle språk)

Aksjeselskap og allmennaksjeselskap har rett til å få registrert og kunngjort selskapsopplysninger og dokumenter som nevnt i artikkel 2 i rådsdirektiv 68/ 151/EØF med endringer ved artikkel 3a i rådsdirektiv 2003/58/EF på ethvert av Fellesskapets offisielle språk.

I tilfelle av manglende samsvar mellom dokumenter og opplysninger offentliggjort på registerets offisielle språk og oversettelser som er kunngjort frivillig, kan sistnevnte ikke påberopes overfor tredjeperson. Tredjeperson kan påberope seg oversettelser som er offentliggjort frivillig, med mindre selskapet godtgjør at tredjeperson kjente til den versjonen som er gjenstand for obligatorisk offentliggjøring.

§ 10-2 første ledd første punktum skal lyde:

Et foretaks hjemmesider på Internett, brev og forretningsdokumenter, uavhengig av hvilket medium de forefinnes på, skal inneholde foretakets organisasjonsnummer og foretaksnavn.

§ 10-2 andre ledd første punktum skal lyde:

Et aksjeselskaps og et allmennaksjeselskaps hjemmesider på Internett, brev og forretningsdokumenter, uavhengig av hvilket medium de forefinnes på, skal i tillegg angi det register der selskapet er registrert, selskapsform, hovedkontor og eventuelt at selskapet er under avvikling.

§ 10-2 andre ledd annet punktum blir oppheva.

II

I lov av 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret gjer ein desse endringane:

§ 3 nytt tredje ledd skal lyde:

Krav i eller i medhold av loven her om underskrift eller om at klage, underretning eller liknende skal gis skriftlig, er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon.

§ 8 nytt syvende ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gjøre unntak fra underskriftskravene i første ledd for melding om adresseendring og for endring av opplysninger om telefonnummer, telefaksnummer og andre elektroniske adresser.

§ 12 nytt tredje ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi regler som pålegger de registreringspliktige elektronisk innsending til registeret.

§ 22 andre ledd første punktum skal lyde:

Enhver har rett til å få tilgang til og utskrift av opplysninger registrert i Enhetsregisteret, og elektronisk kopi av dokumenter registrert i registeret.

§ 22 nytt tredje ledd skal lyde:

Papirkopier skal bekreftes å være «rett kopi», med mindre rekvirenten gir avkall på bekreftelsen. Utsendelse av elektroniske dokumenter skal skje ved hjelp av en metode for å autentisere avsender og for å sikre dokumentet mot endring, dersom rekvirenten ber om det.

§ 23 første punktum skal lyde:

En registreringsenhets hjemmesider på Internett, brev og forretningsdokumenter uavhengig av hvilket medium de forefinnes på, skal inneholde enhetens organisasjonsnummer og navn.

III

I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap gjer ein desse endringane:

§ 8-2 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Departementet kan fastsette nærmere regler om inn-sending til Regnskapsregisteret og gi regler som pålegger de regnskapspliktige elektronisk innsending.

§ 8-2 nytt femte ledd skal lyde:

Lov 2. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak § 6-3 om registrering og kunngjøring av selskapsopplysninger og dokumenter på Fellesskapets offisielle språk gjelder tilsvarende for innsending av oversettelser av årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen.

IV

Lov om endringar i foretaksregisterloven, enhetsregisterloven og regnskapsloven gjeld frå den tid Kongen fastset. Kongen kan setje i kraft dei ulike føresegnene til ulik tid.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

Votering:

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har representanten Torbjørn Hansen sett fram eit forslag på vegner av Framstegspartiet, Høgre og Venstre. Forslaget lyder:

«Vedtak til lov

om endring i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova)

I

I lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) vert det gjort følgjande endringar:

Ny § 12 Deling

Eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk, skogbruk eller hagebruk kan utan hinder i denne lova delast, eller det kan stiftast bruksrettar til del av eige-
domen. Deling krev likevel samtykke frå kommunen

om delinga vert råka av andre eller femte ledd, eller av forskrift etter § 12a.

Dyrka jord som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller hagebruk, kan ikkje delast eller frådelast eigedom utan kommunen sitt samtykke. Plikt til å søkje deling etter første ledd gjeld også ved avtale om forpaktning og liknande leige eller bruksrett til del av den dyrka jorda når retten er stifta for lengre tid enn 10 år, eller ikkje kan seiast opp av eigaren (utleigaren).

Samtykke er likevel ikkje nødvendig dersom

1. det er gitt samtykke til omdisponering etter jordlova § 9, og dette samtykket ikkje er forelda, jf. § 9 fjerde ledd, eller
2. formålet med frådelinga eller delinga er å overdra jorda som tilleggsareal til annan eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller hagebruk. Det er eit vilkår at det er oppretta skriftleg kontrakt der det går fram kva eigedom arealet skal leggast til, og at arealet skal nyttast til slikt formål.

Samtykke til deling etter andre ledd kan berre tillast når samfunnsinteresser av stor vekt taler for det.

Bygningar som ligg i eller nær tunområde kan ikkje frådelast eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller hagebruk utan kommunen sitt samtykke. Frådeling av bygningar som ligg i eller nær tunområdet kan tillast når frådelinga ikkje vil føre til skade på kulturlandskapet, til konkret påreknede driftsmessige ulemper av vesentleg betydning, eller dersom samfunnsinteresser av stor vekt taler for deling.

Vedtaket kommunen gjer etter andre og femte ledd kan påklagast til fylkeslandbruksstyret om ikkje departementet har fastsett ein annan klageinstans.

Ny § 12a Lokale reglar om deling

Etter søknad frå kommunen kan departementet innføre forskrift som inneber at eigedom som er eller kan nyttast til jordbruk, hagebruk eller skogbruk, ikkje kan delast utan kommunen sitt samtykke. Slik forskrift kan innførast når kommunen meiner forskrift er ønskeleg ut frå omsynet til driftsmessig gode løysingar eller omsynet til kulturlandskapet.

Når det er søkt om deling etter lokale reglar, kan kommunen ved avgjerda berre leggje vekt på omsyn som låg til grunn for innføringa av reglane.

Ny § 12b Eigedom som består av fleire registernemningar

Søknadsplikta etter §§ 12 og 12a gjeld også for eigedom som består av fleire registernemningar dersom registernemningane er på same eigarhand.

Ny § 12c Tvangsauksjon og jordskifte

Begrensningane i §§ 12 og 12a gjeld ikkje når del av eigedom blir seld ved tvangssal. Det same gjeld dersom det i samband med offentleg jordskifte er nødvendig å dela eigedom.

Ny § 12d Vilkår

Samtykke til deling etter §§ 12 og 12a kan givast på slike vilkår som er nødvendige av omsyn til dei formåla føresegnene skal fremje.

Ny § 12e Bortfall av delingssamtykke

Dersom deling ikkje er rekvirert innan tre år etter at samtykke til deling er gitt, fell samtykket bort.

II

Endringane tek til å gjelde straks.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillinga frå komiteen.

Komiteen hadde tilrådd:

Dokument nr. 8:27 (2005-2006) – framlegg frå stortingsrepresentantene André N. Skjelstad og Lars Sponheim om lov om endring i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) (oppheving av det generelle forbodet mot å dele landbrukseigedom) – bifalles ikke.

Presidenten: Kristeleg Folkeparti har varsla at dei vil støtte innstillinga.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Framstegspartiet, Høgre og Venstre blei tilrådinga vedteken med 45 mot 30 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.53.14)

S a k n r . 3

Referat

Presidenten: Det ligg ikkje føre noko referat.

Ber nokon om ordet etter forretningsordenens § 37a før møtet blir avslutta? – Det er ikkje skjedd.

Møtet slutt kl. 16.55.